

Белорусский государственный университет
Биологический факультет
Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии

Аннотация к дипломной работе
«МОРФОФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ХАРОВЫХ
ВОДОРОСЛЕЙ В ОЗ. НАРОЧЬ»

Борейко Наталья Витальевна
Научный руководитель Макаревич Тамара Александровна

Минск 2020

РЕФЕРАТ

Морфофункциональные показатели харовых водорослей в оз. Нарочь

Дипломная работа 52 с., 14 рис., 10 табл., 39 источников.

Ключевые слова: харовые водоросли, высшие водные растения, перифитон, морфофункциональные показатели, зольность, обводненность, удельная поверхность, площадь поверхности.

Объект исследования: харовые водоросли озера Нарочь.

Цель: определение морфофункциональных показателей харовых водорослей, имеющих первостепенное значение для оценки обилия перифитона на них, а также для оценки состояния окружающей среды.

Методы исследования: стандартные полевые и лабораторные гидробиологические методы.

Харовые водоросли характеризуются высокой обводненностью (71–81 %), зольностью (62–70 %) и невысокими, в сравнении с высшими водными растениями, показателями удельной поверхности (160–243 см²/г абсолютно сухой массы).

Установлено, что морфофункциональные показатели харовых водорослей обладают сезонной изменчивостью: обводненность возрастает в весенний период, зольность увеличивается в осенний сезон, а удельная поверхность максимальна летом.

Выявлено изменение морфофункциональных показателей в зависимости от глубины произрастания: максимальная обводненность наблюдается у образцов с глубины 6 м, водоросли с прибрежной зоны имеют также высокий уровень обводненности; зольность и удельная поверхность достигают наибольшей величины на глубине 6 м.

Найдены видовые различия морфофункциональных показателей харовых водорослей: *Nitellopsis* sp. обладает большей обводненностью, меньшей зольностью и удельной поверхностью относительно сырой и абсолютно сухой массы в сравнении с *Chara* sp.

Значимых различий рассматриваемых показателей харовых водорослей в озерах Нарочь и Баторино не установлено.

РЭФЕРАТ

Морфафункцыянальныя паказчыкі харавых водарасцяў у воз. Нарач

Дыпломная работа 52 с., 14 мал., 10 табл., 39 крыніц.

Ключавыя словы: харавыя водарасці, вышэйшыя водныя расліны, перыфітон, морфафункцыянальныя паказчыкі, попельнасць, абвадненне, удзельная паверхня, плошча паверхні.

Аб'ект даследавання: харавыя водарасці возера Нарач.

Мэта: вызначэнне морфофункцыянальных паказчыкаў харавых водарасцяў, якія маюць першараднае значэнне для ацэнкі багацця перыфітону на іх, а таксама для ацэнкі стану навакольнага асяроддзя.

Метады даследавання: стандартныя палявыя і лабараторныя гідрабіялагічныя метады.

Харавыя водарасці характарызуюцца высокім абвадненнем (71-81 %), попельнасцю (62-70%) і невысокімі, у параўнанні з вышэйшымі воднымі раслінамі, паказчыкамі ўдзельнай паверхні (160-243 см²/г абсалютна сухой масы).

Устаноўлена, што морфафункцыянальныя паказчыкі харавых водарасцяў валодаюць сезоннай зменлівасцю: абвадненне ўзрастае ў вясновы перыяд, попельнасць павялічваецца ў восеньскі перыяд, а ўдзельная паверхня максімальная летам.

Выяўлена змяненне морфафункцыянальных паказчыкаў у залежнасці ад глыбіні росту харавых водарасцяў: масімальнае абвадненне назіраецца ў проб з глыбіні 6 м, водарасці з прыбярэжнай зоны маюць таксама высокі ўзровень абваднення; попельнасць і ўдзельная паверхня дасягаюць найбольшай велічыні на глыбіні 6 м.

Знойдзены відавныя адрозненні морфафункцыянальных паказчыкаў харавых водарасцяў: *Nitellopsis* sp. валодае большым абвадненнем, меншай попельнасцю і ўдзельнай паверхняй адносна сырой і абсалютна сухой масы ў параўнанні з *Chara* sp.

Значных адрозненняў разгледжаных паказчыкаў харавых водарасцяў у азёрах Нарач і Баторына не ўстаноўлена.

ABSTRACT

Morphofunctional indicators of char algae in lake Naroch

Diploma work 52 p., 14 Fig., 10 table., 39 sources.

Key word: char algae, higher aquatic plants, periphyton, morphofunctional indicators, ash content, water content, specific surface area.

Object of research: charophytes of lake Naroch.

Aim of work: to determine the morphofunctional indicators of char algae, which are of primary importance for assessing the abundance of periphyton on them, as well as for assessing the state of the environment.

Research methods: standard field and laboratory hydrobiological methods.

Char algae are characterized by high water content (71-81 %), ash content (62-70%) and low specific surface area (160-243 cm²/g of absolutely dry mass) in comparison with higher aquatic plants.

It was found that the morphofunctional indicators of char algae have seasonal variability: water content increases in the spring, ash content increases in the autumn season, and the specific surface area is maximum in the summer.

A change in morphofunctional parameters was revealed depending on the depth of growth: the maximum water content is observed in samples from a depth of 6 m, algae from the coastal zone also have a high level of water content; the ash content and specific surface area reach the highest value at a depth of 6 m.

Species differences in morphofunctional indicators of char algae were found: *Nitellopsis* sp. it has a higher water content, lower ash content and specific surface area relative to the raw and completely dry mass in comparison with *Chara* sp.

Significant differences in the considered indicators of harov algae in lakes Naroch and Batorino have not been established.